Nederlandse kunstenaarskolonies Laren, Volendam, Domburg en Bergen rond 1900

Schilderachtige huisjes, ‘naïeve’ bewoners en betoverende landschappen: dát zochten kunstenaars in de 19e en 20e eeuw, terwijl de wereld door de industrialisatie razendsnel veranderde. Rond 1900 werd het populair om als schilder te werken in plattelands- en vissersdorpen. In Nederland ontstonden kunstenaarsgemeenschappen in zo’n veertien dorpen, waarvan enkele uitgroeiden tot een ‘school’ en anderen tot een internationale ontmoetingsplek.

Rond 1900 streken kunstenaars neer in dorpen waar zij oude landschappen en dorpsbewoners weergaven in een keur aan moderne stijlen. Door de kunstenaarsgemeenschappen in Laren, Volendam, Domburg en Bergen te bestuderen, ontvouwt zich een wervelende reis langs wat er met verf en doek tot stand werd gebracht. Maak kennis met Jozef Israëls, Anton Mauve, Jan Toorop, Jacoba van Heemskerck, Leo Gestel, Charley Toorop en vele anderen.

De eerste kunstenaars die Laren ontdekten waren schilders van de Haagse School. Anderen volgden, van behoudend tot vernieuwend, zoals bijvoorbeeld Piet Mondriaan. Mondriaan was ook een graag geziene gast in Domburg, waar zich een levendige gemeenschap rond Jan Toorop had ontwikkeld. De kunstenaars die neerstreken in Volendam waren vooral buitenlanders. In het Noord-Hollandse Bergen vestigden zich kunstenaars als Charley Toorop, Leo Gestel en Henri Le Fauconnier. Hier kreeg vooral het expressionisme vorm, bekend als de Bergense School.

Tijdens deze studiedag schetst docent Heleen Niele het ontstaan van deze kunstenaarsgemeenschappen en belicht zij de belangrijkste kunstenaars. Kunststromingen als de Haagse School, luminisme, kubisme, symbolisme en expressionisme komen daarbij aan bod.

Aanrader van de docent:
Bezoek rond de tijd van de studiedag musea als Singer Museum Laren, Volendams Museum en Hotel Spaanders, Museum Kranenburgh in Bergen en het Stedelijk Museum Alkmaar. Deze bieden een mooie aanvulling op de cursus, maar maken geen deel uit van het programma.

NB De themadag is inclusief koffie/thee en een eenvoudige lunch.

Cursusnummer	27WV-1G00-T1
Docent	*Heleen Niele* **Heleen Niele** studeerde cultuurwetenschappen en geeft met veel plezier cursussen over kunst en geschiedenis. Ze vertelt aanstekelijk en met humor. Daarmee weet ze menig cursist te inspireren tot verdere ontdekkingstochten, soms ook onder haar begeleiding als cultureel reisleider.
Vakgebied	Kunst- en cultuurgeschiedenis
Seizoen	2027 winter/voorjaar
Dag	Donderdag
Inschrijven voor	do 14 jan. 2027
Tijd	10.00-16.00
Cursusdata	14-jan.
Prijs	€ 82,50
Aantal colleges	1
Werkvorm	Themadag
Opmerkingen	NB De studiedag is inclusief koffie/thee en een eenvoudige lunch.